

การ

ศึกษาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สมาคมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

พัฒนา พิมพ์วัน^{1*}

รับบทความ: 21 กรกฎาคม 2566 แก้ไขบทความ: 13 สิงหาคม 2566 ตอรับบทความ: 19 สิงหาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคมผู้สูงอายุ อ.สามพราน จ.นครปฐม 2) ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคมผู้สูงอายุ อ.สามพราน จ.นครปฐม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนชมรมและเป็นสมาชิกคณะกรรมการของสมาคมผู้สูงอายุ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ อ.สามพราน จ.นครปฐม จำนวน 19 ชมรม การวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละ มีเครื่องมือรูปแบบกิจกรรมการสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพแก่สมาชิกสมาคม 2) กิจกรรมเยี่ยมสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย 3) กิจกรรมออกกำลังกาย 4) กิจกรรมการจัดสวัสดิการ 5) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ 6) กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา 7) กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว 8) ความพึงพอใจสมาคมผู้สูงอายุ และปัจจัยการดำเนินงานในด้านผู้นำ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสมาคมผู้สูงอายุมี 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้นำและสมาชิกสมาคมมีความเสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ 2) ปัจจัยด้านโครงสร้างของสมาคม มีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน 3) ปัจจัยด้านทุน แหล่งเงินทุนได้จากสมาชิกสมาคม การบริจาคของห้างร้าน บริษัทเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และการหารายได้จากการจัดกิจกรรม และ 4) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้สมาคมผู้สูงอายุสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำสำคัญ: การดำเนินงาน ชมรม สมาคม ผู้สูงอายุ

¹ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

* อีเมล: patthana_06@hotmail.com

The Study of the Operation of the Elder Club: A Case Study of the Elderly Association, Sampran District, Nakhon Pathom Province

Patthana Pimwon ^{1*}

Abstract

The objectives of this study were: 1. to study the conditions of the activities of the Elderly Association of Sampran District, Nakhon Pathom Province; 2. to study the factors that had success in the activities of the Elderly Association of Sampran District, Nakhon Pathom Province. The study collected data by interviewing members of clubs and members of the Board of Directors of the Association of Elderly Persons. Members of the Elderly Club, Sampran District, Nakhon Pathom Province, totaling 19 clubs. Data analysis of numbers and percentages. There is an interview activity format tool that is 1) activities to educate members about health 2) activities to visit sick elderly association members 3) exercise activities 4) welfare activities 5) occupational promotion activities 6) activities to preserve cultural traditions and transfer wisdom 7) Long-term care activities for the elderly 8) the satisfaction of the elderly association and operational factors in leadership.

Factors affecting the success of the operation of the Association of Elderly Persons consisted of 4 aspects: 1) Leadership and membership factors Sacrifice, patience, responsibility Honesty. 2) Factors relating to the structure of the association. There is a clear division of duties and responsibilities. 3) Factors in the capital, sources of funds can be obtained from association members and donations from stores, private companies, government agencies, and earning income from organizing activities. 4) Social and cultural factors Support from the public and private sectors Demonstrates the relationship between different groups. So that the elderly association can continue to operate continuously and sustainably.

Keywords: Operation, Club, Association, Senior Citizen

¹ Tambon Health Promoting Hospital (Hph), Hom Kred Subdistrict, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province

* Email: patthana_06@hotmail.com

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน โครงสร้างทางประชากรในสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้สังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่ “สังคมสูงวัย” (Aging society) คือ สังคมที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยประเทศไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรและก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจากการที่มีอัตราการเกิดและตายต่ำ ข้อมูลกรมกิจการผู้สูงอายุ พบว่า ปี พ.ศ.2565 มีผู้สูงอายุ จำนวน 12,519,926 คน คิดเป็นร้อยละ 18.94 และมีแนวโน้มจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (completed aged society) ที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 30 (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2560) ผู้สูงอายุมีความแตกต่างจากวัยอื่น ๆ ขณะที่สัดส่วนของอัตราการเกิด และจำนวนประชากรในวัยทำงานลดน้อยลง (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง, 2566) โดยในส่วนประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนร้อยละ 10 หรือมากกว่า 7 ล้านคน และมีการคาดการณ์ไว้ว่าในปี พ.ศ. 2564 สัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นไปถึงร้อยละ 20 - 30 แสดงว่าประชากร ทุก 100 คน เราจะพบจำนวนผู้สูงอายุ 30 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) จากการที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ทำให้สังคมไทยต้องเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งเมื่อคนเราก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพร่างกายที่เสื่อมถอยลง ด้วยแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2580) ตามวิสัยทัศน์ “ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตดี มีหลักประกันมั่นคง เป็นพลังพัฒนาสังคม” เพื่อให้ประเทศไทยมีกรอบทิศทางการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุแห่งชาติ ระยะที่ 3 จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการบูรณาการและการทำงานเชิงรุกเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของประเทศไทยและนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม (บัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2565)

การศึกษาผลการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ กรณีศึกษาสมาคมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยทำการศึกษาเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตัวแทนชมรมและเป็นสมาชิกคณะกรรมการของสมาคมผู้สูงอายุ สมาชิกสมาคมผู้สูงอายุในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 19 ชมรม โดยการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งมีปัจจัยและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จของสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จะเห็นได้ว่าหากคณะกรรมการและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุให้ความสำคัญและศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ชมรมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จดังที่กล่าวมาโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ เชื่อได้ว่าชมรมผู้สูงอายุจะประสบความสำเร็จ ซึ่งชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จอาจมีตัวชี้วัดหรือการประเมินการบริหารชมรมที่แตกต่างกันไป

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การดูแลสุขภาพที่เน้นการเข้าถึงระบบสุขภาพและการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดูแลที่มีความทันสมัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเจ็บป่วยจึงมีความสำคัญและต้องเริ่มจากการพัฒนาศักยภาพทั้งผู้สูงอายุและผู้ดูแล ดังนั้นการทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความผาสุก และได้รับการยกย่องให้คุณค่านั้น จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองได้ การจัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาโดยการรวมตัวของผู้สูงอายุ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยในปี พ.ศ. 2564 มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 29,468 ชมรม (กรมอนามัย, 2565) มากกว่าร้อยละ 70 จัดตั้งโดยการชักชวนและสนับสนุนของข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขและกรมประชาสัมพันธ์ ในการดำเนินงานแกนนำชมรมผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้ชมรมดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุทั้งทางตรงและทางอ้อม ในปี 2564 ประเทศไทยมีประชากรรวม 66.7 ล้านคน ประชากรสูงวัยของประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วมาก เมื่อ 50 ปีก่อนประเทศไทยมีผู้สูงอายุไม่ถึง 2 ล้านคน แต่ในปี 2564 จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มเป็น 12.5 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 19 ของประชากรทั้งหมด ประเทศไทยกำลังจะกลายเป็น “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” ภายในปี 2565 นี้ (สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย, 2564) ทั้งนี้ชมรมผู้สูงอายุและโรงเรียนผู้สูงอายุ มักจะได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหลัก แต่ส่วนหนึ่งได้ดำเนินการจัดตั้งโดยชุมชนเองโดยมีหน่วยงานของภาครัฐให้การหนุนเสริม แต่ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนโดยเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดซึ่งมักจะมีกิจกรรมและรวมทั้งการให้บริการหลาย ๆ ด้าน (ปาจริย์ ผลประเสริฐ, 2561) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดทั่วโลกของโรคติดเชื้อโควิด 19 ได้ทำให้การดำเนินชีวิตและดูแลสุขภาพเปลี่ยนแปลงไป ผู้สูงอายุมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและเสียชีวิตสูงกว่ากลุ่มอื่นเนื่องจากมีภูมิคุ้มกันต่ำ จากข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุในปี 2565 ระหว่าง 1 เมษายน- 1 พฤษภาคม 2565 ผู้สูงอายุติดเชื้อโรคโควิด 19 สะสม จำนวน 63,183 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2560) ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มนี้มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตหรือมีความรุนแรงจนเสียชีวิตได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงดำเนินนโยบายส่งเสริมสุขภาพร่วมกับให้ความรู้แก่ทั้งผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและชุมชนเพื่อปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตและรูปแบบดูแลสุขภาพที่เน้นการมีส่วนร่วม ของชุมชนเพื่อให้เกิดสุขภาพดีวิถีใหม่ (New Normal) ตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่ส่งเสริม “สุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย และวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ที่เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพ

จังหวัดนครปฐมมีชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 172 ชมรม โดยสมาคมชมรมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน มีชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 20 ชมรม จากทั้งหมด 16 ตำบล มีผู้สูงอายุที่สมัครเป็นสมาชิกชมรม จำนวน 6,951 คน จากจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 43,507 คน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2565) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมให้ความรู้

เกี่ยวกับสุขภาพแก่สมาชิกชมรม 2) กิจกรรมเยี่ยมสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย 3) กิจกรรมออกกำลังกาย 4) กิจกรรมการจัดสวัสดิการ 5) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ 6) กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา 7) กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว 8) ความพึงพอใจสมาคมผู้สูงอายุ และปัจจัยการดำเนินงานในด้านผู้นำและสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตัวแทนชมรมและเป็นสมาชิกคณะกรรมการของสมาคมผู้สูงอายุ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 19 ชมรม มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 6,951 คน แยกเป็นเพศชายจำนวน 2,437 คน คิดเป็นร้อยละ 35.05 เพศหญิงจำนวน 4,514 คน คิดเป็นร้อยละ 64.95 โดยชมรมดอกล่ำดวนตำบลท่าข้าม มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดรวม 1,285 คน คิดเป็นร้อยละ 18.49 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจำแนกตามรายตำบล อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

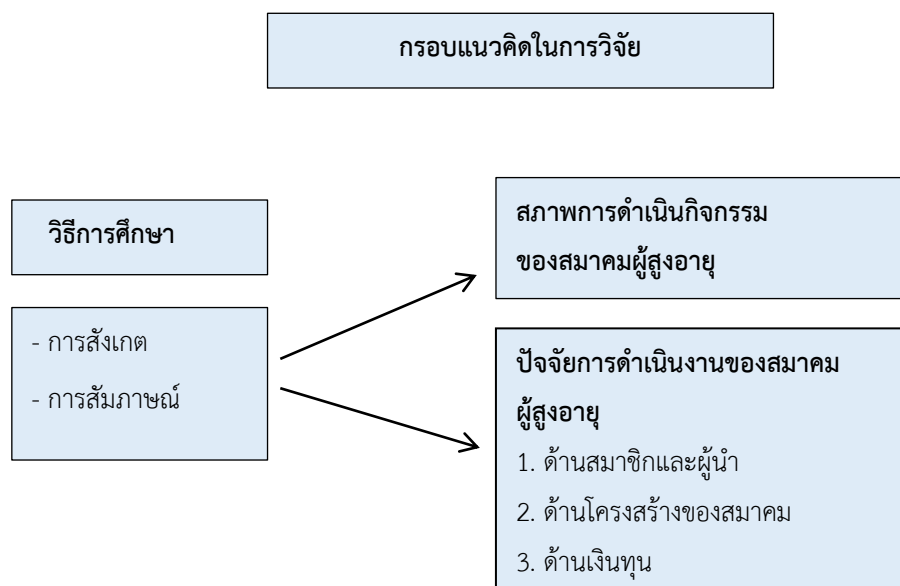
ชมรมผู้สูงอายุ	จำนวน (คน)		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
ชมรมผู้สูงอายุตำบลสามพราน	40	60	100	1.43
ชมรมผู้สูงอายุส่งเสริมสุขภาพเทศบาลเมืองสามพราน	89	250	339	5.74
ชมรมผู้สูงอายุดอกล่ำดวนตำบลท่าข้าม	469	816	1,285	18.49
ชมรมผู้สูงอายุตำบลทรงคนอง	63	108	171	2.46
ชมรมผู้สูงอายุตำบลหอมเกร็ด	186	266	452	6.50
ชมรมผู้สูงอายุแก่นกระตึก	142	318	460	6.61
ชมรมผู้สูงอายุบางเตยสร้างสรรค์	55	130	185	2.66
ชมรมผู้สูงอายุตำบลบางช้าง	245	485	730	10.50
ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองไร่ขิง	68	158	226	3.82
ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม	224	69	293	4.22
ชมรมผู้สูงอายุตำบลคลองใหม่	29	112	141	2.03
ชมรมผู้สูงอายุตลาดจินดา	96	180	276	3.97
ชมรมผู้สูงอายุแก่นไม้	226	330	556	8.00
ชมรมผู้สูงอายุปรีดารามสถิตยโฆติกุล(ร่มไทร)	197	357	554	7.97
ชมรมผู้สูงอายุจินดาภรณ์	81	164	245	3.52
ชมรมผู้สูงอายุตำบลยายชา	125	358	483	6.95
ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่	35	110	145	2.09
ชมรมผู้สูงอายุตำบลบ้านใหม่	17	93	110	1.44
ชมรมผู้สูงอายุท่าตลาดร่วมใจ	50	150	200	2.88
รวม	2,437	4,514	6,951	100

ที่มา มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย 2565

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินกิจกรรมของสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

พื้นที่ศึกษา

สมาคมชมรมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีสมาชิกทั้งหมด 19 ชมรม โดยมีชมรมผู้สูงอายุแต่ละตำบลเป็นสมาชิกและคณะกรรมการสมาคม ประกอบด้วย 1) กลุ่มนายกสมาคมและคณะกรรมการสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จำนวน 15 คน 2) กลุ่มตัวแทนสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จำนวน 20 คน 3) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้เกี่ยวข้องกับสมาคมผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน 4) บุคคลทั่วไป ประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน จากรายงานสรุปผลข้อมูลประจำปี 2566 ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสามพราน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกชมรมและคณะกรรมการสมาคมและผู้นำชุมชนและสมาชิกสมาคม เจ้าหน้าที่รัฐ อย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการของชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาคั้งนี้ เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจงคณะกรรมการ จำนวน 42 คน ซึ่งแจงอธิบายรายละเอียดและขั้นตอนการศึกษาให้กลุ่มเป้าหมายทราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

แบบสัมภาษณ์กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมาคมผู้สูงอายุ จำนวน 8 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ซึ่งทางสมาคมได้กำหนดในทุกวันเสาร์สัปดาห์ที่ 1 ของเดือน 2) กิจกรรมเยี่ยมสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย 3) กิจกรรมออกกำลังกาย 4) กิจกรรมการจัดสวัสดิการ 5) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ 6) กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา 7) กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และ 8) ความพึงพอใจต่อสมาคมผู้สูงอายุ

กิจกรรมที่สมาคมผู้สูงอายุเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องและดำเนินการ 7 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมวันพ่อ ในวันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี 2) กิจกรรมทอดกฐินของสมาคม 3) กิจกรรมเลี้ยงอาหารเด็ก ในงานวันเด็ก 4) กิจกรรมมอบทุนการศึกษาเด็กยากจน 5) การจัดกิจกรรมค่ายธรรมะ 6) กิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินโครงการฝึกอาชีพของ กศน. และ 7) กิจกรรมงานมหกรรมชมรมผู้สูงอายุระดับอำเภอ ทั้ง 19 ชมรม มีการเปิดโอกาสให้ซักถามจนเข้าใจ ขอความยินยอมเข้าร่วมการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูล 2 แบบ คือ 1) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง กำหนดกรอบโครงสร้างของการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมาคมผู้สูงอายุ นำมาเป็นแนวสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (key informants) โดยศึกษาถึงการดำเนินกิจกรรมของสมาคมผู้สูงอายุ และปัจจัยการดำเนินงานของสมาคม จำนวน 4 ด้านได้แก่ ด้าน ผู้นำ และสมาชิกสมาคม ด้านโครงสร้างของสมาคม ด้านทุนและทรัพยากร และด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยจะบันทึกเทปและจดบันทึกทันทีที่ได้ข้อมูลสำคัญ และ 2) การสังเกต (Observation) ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสมาคมผู้สูงอายุและที่บ้าน เช่น กิจกรรมวันพบปะของสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุประจำเดือน กิจกรรมเยี่ยมสมาชิกที่เจ็บป่วยกลับจากโรงพยาบาล กิจกรรมศึกษาดูงาน เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาว่าครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ ประเด็นการศึกษา สังเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมภายใต้กรอบแนวคิด สรุปผลการศึกษา และนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาความ ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน 2) สภาพการดำเนินกิจกรรมของสมาคมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสมาคมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาวิจัย

ปัจจัยการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จากการศึกษาสมาคมผู้สูงอายุตำบลอำเภอสามพราน ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านผู้นำและสมาชิกสมาคม พบว่า ผู้นำเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย มีคณะกรรมการฝ่ายบริหารจำนวน 5 คน คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 22 คน คณะกรรมการฝ่ายบริหารแต่ละคนมีประสบการณ์การทำงานที่หลากหลาย ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้นำมีความเสียสละ มีความอดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรและตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมจนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิก จึงทำให้สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคม ส่วนสมาชิกรุ่นนั้นเป็นการรวมกลุ่มที่มีความหลากหลายในด้านอาชีพและความเป็นอยู่ ในความหลากหลายนี้เองทำให้มีการเอื้ออาทรต่อกัน มีน้ำใจเป็นไมตรี เกื้อกูลกัน ส่งผลให้การดำเนินกิจการของสมาคมประสบผลสำเร็จและก้าวหน้ามาตามลำดับ

2. ปัจจัยด้านโครงสร้างของสมาคม พบว่า โครงสร้างของสมาคมเป็นปัจจัยสำคัญเพราะเป็นกรอบในการดำเนินงานของสมาคมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สมาชิกสมาคมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ทำให้เกิดความสะดวกในการให้บริการและรับบริการค่อนข้างชัดเจน สะดวกในการควบคุมดูแลสมาชิก การเลือกคณะกรรมการฝ่ายบริหารและประธานฝ่ายต่าง ๆ ใช้วิธีเลือกเสียงในที่ประชุมใหญ่ โดยพิจารณาจากความสามารถและคุณสมบัติของบุคคลตามตำแหน่ง ทำให้มีการทำงานเป็นทีม ลดปัญหาความขัดแย้งภายในสมาคมและมีบรรทัดฐานในการดำเนินกิจการทำให้การดำเนินงานของสมาคมผู้สูงอายุตำบล อำเภอสามพราน มีความก้าวหน้าด้วยดี

3. ปัจจัยด้านทุน พบว่า เป็นปัจจัยที่มีส่วนเกื้อกูลให้การดำเนินงานของสมาคมมีความเจริญก้าวหน้า และเข้มแข็ง แหล่งเงินทุนได้มาจากสมาชิกสมาคม และการบริจาคจากห้างร้าน บริษัทเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และการหารายได้ของสมาคมจากการจัดกิจกรรมของสมาคม ทำให้สมาคมมีแหล่งเงินของสมาคมเอง ต่อเนื่องและเพียงพอในการทำกิจกรรมแต่ละปี

4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า สมาชิกสมาคมส่วนใหญ่มาจากความหลากหลายทั้งด้านอาชีพและความเป็นอยู่ แต่เมื่อมารวมกันในสมาคมทำให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน จึงทำให้มีความสามัคคี และแบ่งงานกันทำตามความสามารถ สมาชิกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีการปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด รักษาดี ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเชื่อในผลของการทำความดีและความชั่ว จึงทำให้สมาชิกสมาคมมีความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้การดำเนินกิจการของสมาคม ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาสมาคมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่คณะกรรมการบริหารชมรมผู้สูงอายุอำเภอสามพรานและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพอำเภอสามพรานและเจ้าหน้าที่อาสาสมัครหมู่บ้านอำเภอสามพราน คณะกรรมการสมาคมชมรมผู้สูงอายุอำเภอสามพรานจำนวน 42 คน สามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ โดยผลศึกษามีรายละเอียดในการอภิปรายแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์

1. ปัจจัยด้านผู้นำและสมาชิก ในการดำเนินกิจกรรมของสมาคม นั้น ผู้นำและสมาชิกมีความสำคัญมากในการที่จะนำพาให้สมาคมมีความเจริญก้าวหน้าและสามารถดำเนินกิจการได้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ของสมาคม พบว่า ผู้นำมีความเสียสละ มีความรู้ความสามารถ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิก ส่วนด้านสมาชิกสมาคมมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการมีส่วนร่วมในกิจการของสมาคมทุกกิจกรรม ด้วยความพร้อมเพรียง ความเสียสละ ความอดทน และมีความจริงใจต่อเพื่อนสมาชิกและสมาคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา ขำสุวรรณ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้นำและสมาชิก ผู้นำที่มีความเสียสละ มีความรู้ความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิก ประกอบกับสมาชิกชมรมที่มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการมีส่วนร่วมในกิจการของชมรมทุกกิจกรรม ด้วยความพร้อมเพรียง ความเสียสละ ความอดทน และมีความจริงใจต่อเพื่อนสมาชิกและชมรมสามารถนำพาชมรมให้มีความเจริญก้าวหน้าและสามารถดำเนินกิจกรรมได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชิต ลายนำเงิน, ชัยยง ขามรัตน์ และทองหล่อ เดชไทย (2553) ที่ได้ศึกษาการจัดการแบบมีส่วนร่วมสำหรับการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี พบว่าการที่สมาชิกรู้บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง ส่งผลให้การทำงานของชมรมผู้สูงอายุพัฒนาและเข้มแข็ง ในขณะที่ชมรมมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอจะทำให้การบริหารจัดการดำเนินไปตามแผน

2. ปัจจัยด้านโครงสร้างของสมาคม พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างของสมาคมมีส่วนส่งเสริมให้การดำเนินกิจการของสมาคมประสบผลสำเร็จ เพราะภายในสมาคมมีการแบ่งหน้าที่การทำงานกันอย่างชัดเจน มีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเอง สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ และจารีตของสมาคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี วังทรายทอง (2553) ที่ศึกษาการดำเนินงานและการจัดการความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการดำเนินงานด้านการดูแลสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองสีคิ้วประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีการจัดองค์กรตามแนวคิดของ เฮนรีฟาโยล (Henry Fayol) ประกอบด้วยการวางแผนการจัดองค์กร การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม

3. ปัจจัยด้านทุน พบว่า ทุนส่วนใหญ่ของสมาคมได้มาจากสมาชิกสมาคม จากการบริจาค โดยหน่วยงานภาคเอกชน กลุ่ม องค์กรที่เห็นความสำคัญในการดำเนินงานของสมาคมผู้สูงอายุ เงินรางวัลในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษของสมาคม จากอาชีพเสริมที่สมาคมสร้างให้แก่สมาชิกเพื่อเป็นรายได้ของสมาคม

และสมาชิก และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคม นอกจากนี้มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินอย่างเป็นระบบ ระเบียบ มีการวางแผนที่เป็นสัดส่วน จึงทำให้สมาคมมีเงินทุนเพียงพอสำหรับการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระเบียบ แก้วสุกใส (2545) ที่ศึกษาเรื่องความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุวัดคำใน อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุที่มีความต่อเนื่อง ต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนในเรื่องเงินและสิ่งของและการระดมทุนภายในชมรม

4. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า สมาชิกสมาคมส่วนใหญ่มาจากความหลากหลายทั้งทางด้านอาชีพและความเป็นอยู่ แต่เมื่อมารวมกันในสมาคมทำให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นพวกเดียวกัน จึงทำให้มีความสมานสามัคคีและแบ่งงานกันทำตามความสามารถ นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมเป็นการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชาติ ศาสนา กลุ่มพัฒนาต่าง ๆ อีกทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาคม โดยพร้อมเพรียงกันทุก ๆ กิจกรรม สอดคล้องกับงานของ จินดารัตน์ ชัยอาจ, พนิดา จันทโสภีพันธ์, โรจน์ จินตนาวัฒน์, สุรชาติพิทย์ อุปลาบัติ, ณัฐกาญจน์ สุรภักดี และอัมพิกา สุวรรณบุตร (2556) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาสุขภาวะชุมชนในระบบการจัดการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ที่พบว่าการทำงานร่วมประสานกันระหว่างชุมชนและการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนหรือจากกองทุนหรือมูลนิธิต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มีการขับเคลื่อนกระบวนการดูแลจัดการให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น อีกทั้งการมีเครือข่ายระหว่างกันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการจัดการดูแล และยังทำให้มีศักยภาพในการดำเนินการต่าง ๆ หรือนำเสนอข้อเสนอแนะข้อคิดเห็น เนื่องจากได้มาจากกลุ่มไม่ใช่เฉพาะบุคคลซึ่งอาจทำให้มีพลังในการแสดงให้สังคมได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และสอดคล้องกับงานของ สมใจ ยาป่าคาย (2545) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่ม เครือข่ายเด็กและเยาวชนโดยการสนับสนุนของชุมชนตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี พบว่า การขับเคลื่อนให้เกิดความยั่งยืนคือการสนับสนุนจากองค์กรในท้องถิ่นทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชนโดยไม่ว่าจะสนับสนุนเป็นด้านใดก็ตาม ซึ่งเป็นบทบาทโดยตรงกับบางหน่วยงาน เช่น อบต. ประชาสงเคราะห์ โรงเรียน กลุ่มแม่บ้านและสาธารณสุขเป็นการเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าไม่ว่าองค์กรใด ๆ สามารถดำเนินกิจการเพื่อนำพาให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้เช่นเดียวกัน เพื่อความสุข และประโยชน์แก่สมาชิก ดังนั้นส่วนประกอบภายในองค์กรนั่นเองที่ชี้ให้เห็นว่าองค์กรมีความเข้มแข็ง สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เช่น สมาคมผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน

สภาพการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน มีกิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นในสมาคมผู้สูงอายุและดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพแก่สมาชิกชมรม 2) กิจกรรมเยี่ยมสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย 3) กิจกรรมออกกำลังกาย 4) กิจกรรมการจัดสวัสดิการ 5) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ 6) กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา

7) กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว 8) ความพึงพอใจสมาคมผู้สูงอายุ และพบว่าในแต่ละกิจกรรมเกิดจากความคิดริเริ่มของสมาชิกสมาคมเองจึงเกิดความร่วมมือร่วมใจส่งผลให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม ถ้าหากภาคส่วนภาคีเครือข่ายกับภาคส่วนของรัฐบาลยังไม่ร่วมมือกันอย่างจริงจัง การดำเนินงานในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุก็จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น จะต้องมีการชักจูงให้ประชาชนในชุมชนภาครัฐ และภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด และจะต้องสร้างให้ประชาชนเกิดตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุเนื่องจากสังคมโลกกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ถ้าหากไม่ร่วมมือกันในอนาคตต้องเกิดปัญหาทางสุขภาพที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น การส่งเสริมสุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุนั้นเป็นเรื่องของคนทุกคน เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมรวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความชราอย่างมีคุณค่าและสมศักดิ์ศรีในอนาคตและช่วยให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์สุขโดยถ้วนหน้าต่อไป “สุขภาพผู้สูงวัยเป็นสิ่งสำคัญ น้ำหนึ่งใจเดียวกัน นำพาสู่สุขภาพที่ดี” (จิตรัตน์ ราศิริ และอาจินต์ สงทับ, 2561)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน สามารถดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกสมาคมได้ด้วยตนเอง ภายใต้งบประมาณ 4 ด้านด้วยกันโดยมีแกนนำที่มีความเข้มแข็ง และสมาชิกสมาคมทุกคนเห็นและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ทางสมาคมยังได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานทั้งทางภาครัฐและเอกชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาคมผู้สูงอายุสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ดังนั้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่การศึกษานี้ที่ดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จะชี้ให้เห็นว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและในอีกไม่ช้าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ตลอดจนการนำเสนอการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันของผู้สูงอายุในชุมชน 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นนโยบายในระดับประเทศ โดยมีการดำเนินการในทุกจังหวัด และการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จซึ่งชมรมผู้สูงอายุเป็นรากฐานสำคัญของการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ด้านงบประมาณ ควรให้หมู่บ้าน ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของสมาคมผู้สูงอายุ เนื่องจากทุกหมู่บ้านมีกลุ่มออมทรัพย์และกองทุนหมู่บ้านเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2. ควรมีการถ่ายทอดการบริหารจัดการ การดำเนินงานสมาคมผู้สูงอายุในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเดือนเพื่อสร้างความยั่งยืนแก่สมาคมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. รัฐควรให้การสนับสนุนสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพรานในการเป็นพี่เลี้ยงอำเภออื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรมสมาคมเพื่อกระตุ้นการรวมตัวของผู้สูงอายุในพื้นที่
2. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชมรมผู้สูงอายุในระดับจังหวัด
3. ควรมีแผนพัฒนาสำหรับกิจการสมาคมผู้สูงอายุ

กิตติกรรมประกาศ

งานนี้สำเร็จลงด้วยได้รับความกรุณาจาก คุณธนชัย มาลีศรี ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอขอบคุณสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม คุณดวงรัตน์ วิชนี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ และคุณวิภา เอกสิริเลิศ ที่ปรึกษาสมาคมที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่น้อง เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลหอมเกร็ด ทุกท่าน และขอขอบคุณอาจารย์สุนทร พิมพันธ์ คณาสถาณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่ให้คำแนะนำที่ดีมาโดยตลอด

บรรณานุกรม

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2560). ข้อมูลสถิติจำนวนผู้สูงอายุประเทศไทย ปี 2559.

<https://www.dop.go.th/en/know/side/1/1/51>

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2566). สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย.

<https://www.dop.go.th/th/know/15/926>

กรมอนามัย. (2565). คู่มือขับเคลื่อนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุด้านสุขภาพ.

<https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2022/03-10169-20220304114558/a1742ca30451336f401eadf63df11efd.pdf>

จินดารัตน์ ชัยอาจ, พนิดา จันทโสภีพันธ์, โรจน์ จินตนาวัฒน์, สุชาติพิทย์ อุปลาบัติ, ญัฐกาญจน์ สุรภักดี และ อัมพิกา สุวรรณบุตร. (2556). รูปแบบการพัฒนาสุขภาวะชุมชนในระบบการจัดการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอ วี/เอดส์ และผู้ที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน. วารสารสภาการพยาบาล, 28(2), 123-133.

ชนาภา ขำสุวรรณ. (2550). การจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจไม่ดุษฎีนิพนธ์]. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ธิตีรัตน์ ราศิริ และอาจินต์ สงทับ. (2561). แนวทางการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อก้าวสู่ “ศตวรรษที่ 21” วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 5(1), 315-328.
- บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2565). ครม.เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566-2580). <https://moe360.blog/2022/05/18/cabinet-resolution-17052565>
- ปาจริย์ ผลประเสริฐ. (2561). บริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ อย่างไรให้สำเร็จ. วารสารชุมชนวิจัย, 12(2), 26- 36.
- พิชิต ไล่น้ำเงิน, ชัยยง ขามรัตน์ และทองหล่อ เดชไทย. (2553). การจัดการแบบมีส่วนร่วมสำหรับการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี. วารสารวิจัย มช., 15(1), 45-56.
- เพ็ญศรี วังทรายทอง. (2553). การศึกษาการดำเนินงานและการจัดการความรู้ ด้านการดูแลสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2565). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2564. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ระวี แก้วสุกใส. (2545). ความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุวัดคำโน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:100457>
- สมใจ ยาป่าคาย. (2545). แนวทางการพัฒนากลุ่ม/เครือข่ายเด็กและเยาวชนโดยการสนับสนุนของชุมชนตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/128347>
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดระยอง. (2566). สังคมผู้สูงวัย. <https://rayong.prd.go.th/th/content/category/detail/id/33/iid/97044>